Recensie: The conference of the birds ****1/2

Zomerfabriek | Minkelersstraat | Zurenborg
dinsdag 29 juli 2025

foto © Irena Vodakova

Recensie:
Hét absolute visuele hoogtepunt van Zomer van Antwerpen 2025. Daar zorgt Forman Brothers Theatre uit Tsjechië voor met het briljante meesterwerk The conference of the birds dat in het Vlaams verteld wordt door Dirk Roofthooft. Niemand minder dan Petr Forman, de zoon van filmregisseur Milos Forman, die je kent van o.a. One Flew Over the Cuckoo's Nest, Amadeus en The People vs. Larry Flynt stond in voor de regie van deze grandioze multidisciplinaire voorstelling die haar inspiratie vond bij het Perzische epos van Farid al-Din Attar, een verhaal over op zoek gaan naar de echte betekenis van de dingen, naar de waarheid, een betere wereld, een nieuwe koning, die in jezelf leeft terwijl de liefde een moeilijk pad om volgen kan zijn onderweg.

Met een kartonnen masker van een vogel op die elk zijn specifieke eigenschap heeft, betreed je de bijzondere theatertent van The conference of the birds. Meteen word je al ondergedompeld in de Perzische sfeer met zijn tapijten, doeken, en ramen. De artiesten dragen maskers van wijze mannen met lange haren en baarden. Ze verwelkomen ons, wijzen ons de weg, en stellen dat je masker afzetten belangrijk is als je tot de kern van jezelf wil komen.
The conference of the birds is dan ook een indrukwekkende reis, een introspectieve trip, relaxerend, hypnotiserend en bijzonder filosofisch en psychologisch. De vogels staan symbool voor menselijke zielen die op zoek zijn naar een echte leider, Simorgh, en verlangen naar een betere wereld. Want de verhalen van hun koning zijn ronduit gruwelijk. Zo werd een slavin ontslagen wanneer ze haar gezicht afveegde met de mouw van een mooie jurk die hij haar had gegeven. Dan weer werd een man die een grote fan was van zijn koning door hem niet geloofd en onthoofd hoewel ie niet voor die optie in het dilemma gekozen had. Onmiddellijk het land verlaten, is wat ie eigenlijk dan zou/wou doen.
De vogels in The conference of the birds staan voor een bijzonder uitdagende queeste, waarbij ze bereid moeten zijn om alles te verliezen wat geen nut heeft. Een pronkerige vogel die niets meer nodig heeft, zal zijn schoonheid verliezen, een ander geraakt volledig uitgeput tijdens de vlucht, lijkt te gaan sterven (waanzinnig straf en vooral geloofwaardig neergezet door de artiest in kwestie), maar wordt gelukkig gered en geholpen door een ander. Door regen, wind, storm en bliksem vliegen ze. Maar ook door de verzengende hitte van de woestijn.
Via videoprojecties, hier animatie, maakt Forman Brothers Theatre dat heel invoelbaar. Ronduit prachtig om te zien is, hoe de acteurs wiens metamorfose van oude man tot vogel we meemaken achter half spiegelend glas, als vogels in de witte draden vliegen waarop geprojecteerd wordt en we hen meteen daarna vervolgens

Dit artikel en zijn foto zijn auteursrechtelijk beschermd.
Herdistributie zonder schriftelijk akkoord is verboden.
This article and its picture are copyrighted.
No redistribution allowed.

zien in de video. Die witte koorden worden tevens gebruikt om hen in te doen verstrikken, van hun vrijheid beroofd. Want daar gaat The conference of the birds uiteindelijknamelijk over, over jezelf bevrijden, eerlijk leren zijn met jezelf, niet angstig zijn om te falen, over onderweg ook afgewezen en uitgesloten worden: 'Ga weg naar waar je vandaan komt', dat je eigen zoektocht soms belangrijker is dan het doel op zich, en dat het ware geluk van een betere wereld niet ligt in het materiële. Maar even goed steekt ook de dood als thema in deze grootse productie: 'Wat weet je over de dood? Niemand heeft ooit intelligent over de dood gesproken!'
De vogels dienen 7 valleien over te steken om bij hun bestemming te geraken waaronder de Vallei van de Zoektocht, waar de vogels die symbool staan voor zoekende zielen, alles moeten leren loslaten wat ze niet meer nodig hebben, de Vallei van de Liefde en het Enthousiasme, waar vastbeslotenheid centraal staat, de Vallei van de Kennis, waar twijfel centraal staat: 'Ben ik verdwaald? Zou het niet beter zijn om terug te gaan?', en de Vallei van Onthechting, waarbij je overspoeld wordt door een golf van angst en het verleden slechts een vage herinnering lijkt.

Ijzersterk is de bewegingstaal van de acteurs en actrices waarbij duidelijk de gedragingen, vaak zeer onvoorspelbare, hoekige bewegingen van onder andere de kop, bovenlichaam en vleugels van de vogels geanalyseerd werden en subliem nagebootst. Dat wil niet zeggen dat alles hoekig is wat we te zien krijgen. Contrasteren doet The conference of the birds daar bijvoorbeeld mee in de vliegscènes, waarin uiteraard golvende bewegingen, glijdende en cirkelvormige centraal staan maar ook in een prachtig liefdesduet waarbij een prinses glimlachte naar haar geliefde omdat ze wist dat hij daardoor zich 'voor gek zou zetten'. Daarnaast heeft elke vogel een specifiek karakter meegekregen, zo heb je onder andere de pronkerige pauw, maar even goed ook een heel angstig vogeltje of eentje dat constant opgewonden wat lijkt op te springen. Dat in combinatie met het immersieve gevoel omdat er ook op de tribune en erboven gespeeld wordt, de videoprojecties, dans, en acteren, zorgt ervoor dat je ogen en oren te kort komt bij deze adembenemende voorstelling die de toeschouwer een briljante introspectieve reis bezorgt.
< Bert Hertogs >
The conference of the birds speelt nog tot en met 9 augustus 2025 aan de Zomerfabriek maar is hopeloos uitverkocht. Ter plaatse kan je je wel aan de kassa op de wachtlijst zetten. Tijdens de nationale première van dit meesterwerk, stelden wij vast dat er enkele gelukkigen zo toch nog een last minute konden bemachtigen voor deze introspectieve trip.

Dit artikel en zijn foto zijn auteursrechtelijk beschermd.
Herdistributie zonder schriftelijk akkoord is verboden.
This article and its picture are copyrighted.
No redistribution allowed.